

فرهنگ فارسی-آلمانی

(با بیش از چهل هزار واژه رایج امروز، و در همین حدود مثال
کاربردی، ترکیب‌های گوناگون و اصطلاح و تعبیر و ضرب‌المثل)

فرامرز بهزاد

فرهنگ معاصر

راهنمای استفاده از فرهنگ

۱. ترتیب الفبایی

۱.۱. مدخل‌ها ترتیب مطلقاً الفبایی دارند.

۲.۱. واژه‌های ترکیبی، مثال‌ها، هماینها (پیوندهای ثابت)، مصطلحات و از این قبیل، علی‌الاصول زیر نخستین مدخل معنادارشان آمده‌اند. از این رو پیوندهایی مانند

از بین رفتن را باید زیر **بین** جست،
شب جمعه را زیر **شب**،
و ضرب‌المثلی مانند
شب گربه سمور می‌نماید را زیر **شب**.

۳.۱. ترتیب الفبایی در مورد حرف **الف** عبارت است از $\bar{a}$, a , e , o

مال / *māl*

مآلاً / *ma'ālān*

مآلاً / *mālān*

مالاریا / *mālāriyā*

۱.۳.۱. همزه در این ترتیب، قبل از همه، یعنی قبل از $\bar{a}$ قرار می‌گیرد:

سو / *su*

سوء / *su'*

سوءاستفاده / *su'-e esteḥādeh*

:

سؤال / *so'āl*

:

سوا / *savā*

نشانه‌های اختصاری

مواردی که در فرهنگ نه به صورت اختصاری، بلکه به صورت کامل به دست داده شده‌اند، در این فهرست نیامده‌اند، مانند (SPORT) (ورزش) یا (SCHACH) (شطرنج).

Abk/Abk.	Abkürzung	نشانه اختصاری
<i>adj</i>	Adjektiv, adjektivisch verwendet	صفت، به صورت صفت
<i>adm</i>	administrativ, behördlich	اداری
<i>adv</i>	Adverb, adverbiell verwendet	قید، به صورت قید
<i>allg.</i>	allgemein	به طور اعم، عمومی
<i>arab/arabisch</i>	Arabisch	عربی
(<i>ASTR</i>)	Astronomie	اخترشناسی، نجوم
AT	das Alte Testament	عهد عتیق (کتاب مقدس)
(<i>BAU</i>)	Bauwesen, Architekture	ساختمان، معماری
<i>bes.</i>	besonders	به خصوص، خصوصاً
<i>best.</i>	bestimmt	معین، خاص
(<i>BIOL</i>)	Biologie	زیست‌شناسی
(<i>BOT</i>)	Botanik	گیاه‌شناسی
(<i>BRD</i>)	Bundesrepublik Deutschland	آلمان فدرال
(<i>CHEM</i>)	Chemie	شیمی
<i>chr</i>	christlich	مسیحی
<i>Dat</i>	Dativ	حالت مفعولی با واسطه (داتیو)
(<i>DDR</i>)	Deutsche Demokratische Republik	جمهوری دموکراتیک آلمان
<i>dial</i>	dialektisch(er Sprachgebrauch)	لهجه

نشانه‌های آوایی

نشانه	معادل فارسی	نشانه	معادل فارسی
·	همزه، ع	m	م
ā	آ	n	ن
a	ا، آ، ـَ	o	ا، اُ، ـُ
b	ب	ou	و (مثلاً در موز، توضیح)
č	چ	p	پ
d	د	q	ق، ق، غ
e	ا، ـِ، ـَ	r	ر
f	ف	s	ث، س، ص
g	گ	u	او
h	ح، ه	v	و
i	ی	x	خ
J	ج	y	ی
k	ک	z	ز
l	ل	ž	ژ
:	دو نقطه، نشانه کشیدگی حرف صدادار است، مانند a: در بست ba:st (کشیده)، در مقایسه با بس bas که کشیده نیست		

2. (Reis) für چلو geeignet
 1. sieben (Gemüse, Reis) آبکش کردن
 2. durchlöchern (mit Gewehrkegeln etc)
 Spülenⁿ; Spülung آبکشی / *ābkešī*
 (auch einer Waschmaschine etc)
 1. wässrig (Suppe etc); آبکی / *ābaki*
 (zu) flüssig 2. flüssig (Nahrung); schwach
 (Salzlösung etc) 3. (gespr) fadenscheinig
 (Argument, Erklärung); dürrftig (Kenntnisse
 etc); oberflächlich
 große Schöpfkelle, آبگردان / *ābgardān*
 großer Schöpfer
 Überflutung, آبگرفتگی / *ābgereftegi*
 Überschwemmung
 دچار آبگرفتگی شدن
 überflutet / überschwemmt werden
 Boiler^m, آبگرم کن / *ābgarmkon*
 Warmwasserbereiter^m;
 Durchlauferhitzer^m
 (CHEM) Hydrophobie^f آبگریزی / *ābgorizi*
 ein traditioneller آبگوشت / *ābgušt*, *ābgušt*
 Eintopf (Lammfleisch, Kichererbsen, Weiße
 Bohnen, Kartoffeln, Tomaten)
 1. (kleiner) Teich; Tümpel^m, آبگیر / *ābgir*
 Weiher^m (bes. südd) 2. Fassungsvermögenⁿ
 (eines Wasserbehälters) 3. (früher) Gehilfe
 des Badewärters
 1. Auffüllenⁿ (mit Wasser) آبگیری / *ābgiri*
 2. Entsaftenⁿ (von Früchten) 3. zum
 Entsaften geeignet (Orange etc)
 (geh) 1. Glasⁿ; Kristallglas آبگینه / *ābgine*
 2. (veraltet) Spiegel^m
 1. Pocken [Pl] 2. Pockennarbe^f آبله / *ābele*
 3. Blase^f (Brand-, Eiter-)
 Kuhpocken آبله گاوی
 sich gegen Pocken impfen آبله کوبیدن
 lassen; gegen Pocken impfen

- Schwangerschaft^f; آبستنی / *ābestani*
 (Säugetier) Trächtigkeit
 آبستنی ناخواسته
 ungewollte Schwangerschaft
 Wasserspender^m آب سردکن / *ābsardkon*
 (im Büro etc), Watercooler^m
 (PHYS) Hydrometerⁿ آبسنج / *ābsanj*
 (GEOL) Riffⁿ آبسنگ / *ābsang*
 Korallenriff آبسنگ مرجانی
 Atollⁿ آبسنگ حلقوی
 (MED) Abszess^m آبسه / *ābsel*
 1. Wasserfall^m 2. (SPORT) آبشار / *ābšār*
 Schmetter Schlag^m; Schmetterball^m
 (SPORT) [Vi] schmetterن
 آبشار زدن
 Kieme^f آبشش / *ābšoš*
 Hydrologe^m آبشناس / *ābšenās*
 Hydrologie^f آبشناسی / *ābšenāsī*
 (farh) Spülung (im WC), آبشویه / *ābšuyel*
 Wasserspülung
 (TECH) Spülung آبشویی / *ābšuyī*
 آبشیرین کن / *ābširinkon*
 Entsalzungsanlage^f,
 Meerwasserentsalzungsanlage
 آبغوره / *ābqore* ← آب غوره
 (gespr) heulen, weinen; آبغوره گرفتن
 (rührende Filmszene etc) jdn zum
 Weinen bringen; heulen / weinen müssen
 Geysir^m, heiße Quelle آبفشان / *ābfešān*
 (TECH) Facharbeiter für آبکار / *ābkārī*
 (Elektro)Plattierung; Galvaniseur^m
 (TECH) Plattierung; آبکاری / *ābkārī*
 Elektroplattierung, Galvanisierung
 آبکاری کردن
 (TECH) plattieren;
 elektroplattieren, galvanisieren
 (CHEM) Hydrolyse^f آبکافت / *ābkāft*
 (GEOL) Hydrosphäre^f آبکره / *ābkore*
 1. Siebⁿ (für Reis, Gemüse) آبکش / *ābkeš*

- Ansehenⁿ, Ehre^f آبرو / *āberu*
 آبروی کسی را بردن / ریختن
 1. jdn bloßstellen / blamieren 2. jdn
 kompromittieren; jdn in Misskredit
 bringen, jdn diskreditieren
 1. sich bloßstellen / آبروی خود را بردن
 blamieren 2. sich kompromittieren; sich
 diskreditieren
 Blamage^f; آبروریزی / *āberurizi*
 Schande^f; Fiascoⁿ
 sich blamabel benehmen; آبروریزی کردن
 entgleisen
 angesehen آبرومند / *āberumand*
 (Familie, Firma); geachtet
 (MED) wässrige آبریزش / *ābrizeš*
 Absonderung (der Augen oder der Nase)
 (veraltend) (öffentliche) آبریزگاه / *ābrizgāh*
 Toilette
 (farh) Whirlpool^m آبرزن / *ābrzan*
 (Unterwassermassagebecken)
 1. Wasser- (Tier, Pflanze), آبری / *ābzi*
 wasserlebend 2. [im Pl] آبریان
 Wassertiere, Wasserpflanzen
 (farh) Aquariumⁿ آبریدان / *ābridān*
 hinterhältig آبزیرکاه / *āb-zir-e kāh*
 abstrakt (Malerei etc) آبستره / *ābster*
 1. schwanger آبستن / *ābestan*
 2. (Säugetier) trächtig, tragend
 im fünften Monat پنج ماهه آبستن
 schwanger
 schwanger sein; ein Kind آبستن بودن
 erwarten; (Säugetier) trächtig sein, tragen
 schwanger werden; آبستن شدن
 (Säugetier) trächtig werden
 1. (oft pej) schwanger machen, آبستن کردن
 schwängern; (Säugetier) trächtig machen
 2. (gespr) schmieren (bestechen)
1. saftig (Birne, Ohrfeige) آبدار / *ābdār*
 2. (Diamant etc) reinsten Wassers, von
 reinstem Wasser, klar
 آبدارچی / *ābdārči*
 für die Teeküche
 آبدارخانه / *ābdārkhāne*
 Teeküche^f آبدارخانه
 (in Ämtern, Instituten)
 1. Wasserbehälter^m آبدان / *ābdān*
 2. Harnblase^f آبدرمانی / *ābdarmāni*
 (MED) 1. Hydrotherapie^f 2. Hydropathie^f
 آبدره / *ābdarre*
 (GEOG) Fjord^m
 1. (MED) Spritze^f آبدزدک / *ābdozdak*
 (Gerät) 2. Maulwurfgrille^f
 آبدوست / *ābdust*
 (BIOL, CHEM) hydrophil
 آبدوغ خیار / *ābdouqxiyār*
 eine einfache
 Speise (verdünnter Joghurt, zerkleinerte
 Gurken, Gewürzkräuter, oft auch mit
 Rosinen und Walnüssen)
 1. gehärtet (Stahl) آبدیده / *ābdide*
 2. abgehärtet; gereift 3. durch Wasser
 beschädigt
 1. Flussbettⁿ 2. Kanal^m, آبراه / *ābrāh*
 Wasserstraße^f
 Flussbettⁿ; Rinne^f; آبراهه / *ābrāhe*
 Kanal^m
 1. Wasserversorgung آبسانی / *ābrasāni*
 2. Bewässerung
 آبرفت / *ābroft*
 (GEOL) Alluvialboden^m,
 Schwemmlandⁿ
 (GEOL) alluvial; آبرفتی / *ābroftī*
 Alluvial- (Boden etc)
 1. Aquarellfarbe^f, آبرنگ / *ābrang*
 Wasserfarbe 2. Aquarellⁿ (Bild)
 3. Aquarell- (Malerei etc)
 1. Rinne^f; Kanal^m آبرو / *ābrou*
 2. Straßengraben^m; Gosse^f